

Jaaroverzicht 2019

*Logica brengt je van A naar B.
Verbeelding brengt je overal. (Albert Einstein 1879-1955)*

Origineel: Logic will get you from A to B. Imagination will take you everywhere.

Jaaroverzicht 2019

1. Algemeen

De Stichting Cultureel Erfgoed “Het Warenhuis, Museum Land van Axel” kent de locatie aan de Markt 2 in Axel, bestaande uit Het Warenhuis (de vroegere winkel van de familie Antheunis), de prachtige nieuwbouw daaraan en het woonhuis van de familie Antheunis op de Markt 2a.

Daarnaast vallen ook onder het beheer de Watertoren en de Axelse Stadsmolen. De gebouwen van het complex “Het Warenhuis”, alsmede de Watertoren zijn eigendom van de gemeente Terneuzen, waarvoor jaarlijks de huur moet worden betaald. De Axelse stadsmolen is geen eigendom van de gemeente maar kent een eigen bestuur dat de exploitatie aan de Stichting het Warenhuis overlaat.

De Stichting heeft voor zijn gebouwen, de collectie en de exploitatie (zowel financieel als t.a.v. het publiek) de erkenning van het landelijk Museum Register. Het betreft hierbij de hoogste vorm van eisen die aan een museum kunnen worden gesteld. Dat vereist veel inzet en arbeidskracht om aan al die eisen te (blijven) voldoen. In 2018 is er een audit geweest waarna aan de afronding is gewerkt. Daarbij zijn de (minimale) onvolkomenheden weggewerkt.

Dank zij de voortdurende inzet van de tientallen vrijwilligers is het mogelijk om het schema van openingstijden volgens een vast patroon waar te maken.

De bezoekers (het publiek) reageren uitermate verrast en buitengewoon positief op de ontvangst, de collectie en de opstelling van de collectie. Ook de variëteit en de diversiteit van de exposities roept waardering en bewondering op. De tussentijdse en tijdelijke exposities maken het, ook voor regelmatige bezoekers, telkens weer de moeite waard om een bezoekje af te leggen.

De openingstijden van het museum zijn van woensdag tot en met zaterdag van 11.00 uur tot 17.00 uur gedurende het gehele jaar. Vanaf dinsdag 2 april zijn gewijzigde openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 12.30 tot 17.00 uur (vrijwilligers dienen vanaf 12.00 uur aanwezig te zijn). Op zaterdag blijft de openingstijd ongewijzigd, dus van 11.00 tot 17.00 uur. Iedere laatste zondag van de maand is het museum ook geopend indien er voldoende vrijwilligers zijn.

De Watertoren en de Stadsmolen zijn in het wintertijd gewoonlijk gesloten (m.u.v. incidentele openingen gedurende de kerstperiode).

Het Warenhuis drijft als het ware op de inzet van de vele ca 80 vrijwilligers. Het bestand bestaat voornamelijk uit ouderen (gepensioneerden). Die groep wordt telkenjare ouder en nieuwe aanwas is er te weinig. De reden daarvan is dat veel gepensioneerden aanzienlijk later met pensioen gaan. Het museum heeft in 2018 3 betrokken vrijwilligers door overlijden moeten missen.

Het bestuur behoort ook tot het vrijwilligers bestand. De enige betaalde medewerker betreft de locatieleider, die voor 50 % inzetbaar is. Zijn positie zorgt voor de nodige continuïteit die onmisbaar is voor een dergelijk museum als het onderhavige.

De Stichting hanteert de Ethische Code voor Culturele instellingen.

Behalve de vrijwilligers die direct contact hebben met het publiek (de bezoekers) is er een grote groep die heel veel goed werk verricht “achter de schermen”.

Daarbij kan gedacht worden aan:

- Technische bijdrage aan expositiepresentatie
- Beheer en onderhoud van het depot
- Bijwerken en bijhouden van de collectieregistratie (Ad-lib)
- Het schoonhouden en bacterievrij houden om de collectie (blijvend) te beschermen
- Een belangrijk rol hierbij is weggelegd voor de conservator die ten aanzien van de collectie(vorming) en exploitatiebeleid een centrale rol vervult.

2. De organisatie:

Het dagelijkse beleid berust bij de locatieleider en de conservator (complementair) en wel in samenspraak met de diverse werkgroepen. Het betreft het vorm geven (in de meest letterlijke zin) aan de exposities zowel de vaste onderdelen als de tijdelijke. Het betreft een proces van langere planning, ideeontwikkeling, uitwerking van de plannen, concretisering (m.n. de technische planning en uitvoering), de feitelijke expositie en de evaluatie.

3. Het bestuur:

Formeel berust de verantwoordelijkheid voor de hele stichting bij het bestuur. Het bestuur moet toezien dat e.e.a. binnen de afgesproken grenzen worden gerealiseerd, zowel wat betreft de visie en missie, als de financiën betreft .

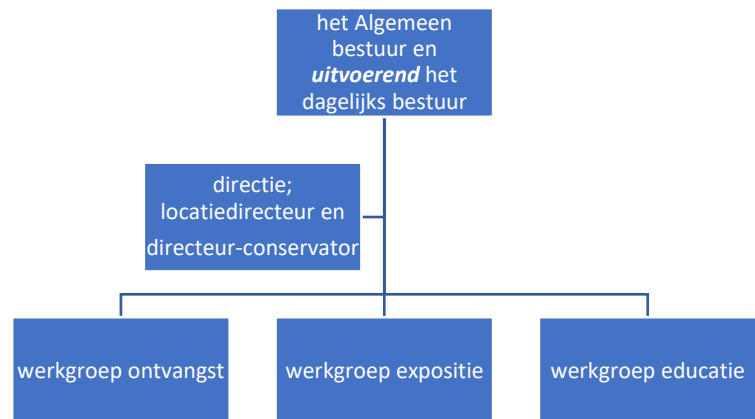
Bestuursleden en -mutaties

Mariette de Boeft had aangegeven dat ze wilde terugtreden als penningmeester. Ronald Roctus stelt zich in de AB vergadering van 08-01-19 voor en wordt benoemd als haar opvolger. Hij heeft veel bestuurlijke ervaring, juist als penningmeester. Hij geeft zijn visie op het penningmeesterschap, dat vooral overeenkomt met het RvT-model.

We hebben ook een nieuw administratiekantoor gecontracteerd en stoppen met Accon. Nabij is het plaatselijke kantoor First Choice. We willen in het kader van cultural governance betalen, boekhouden en administreren uit elkaar trekken en vinden daartoe de oplossing via het administratiekantoor First Choice dat onze boekhouding doen met ingang van 01-01-2019. Hierdoor hebben we meer controle in ons systeem ingebouwd.

Het organogram van de culturele centra Het warenhuis, de Stadsmolen en de Watertoren.

De Stadsmolen wordt gelijkelijk bestuurd met de beide ander locaties. Het DB is het bestuur van de Stadsmolen.

Ultimo 2019 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Dhr. R. Oldenziel, voorzitter *

Dhr. J. Oude Kempers, secretaris

Dhr R.Roctus penningmeester

Mevr. A. van Hurck, lid

Mevr. D. Schipper, lid (aftredend per 01-01-2020)

Mevr. E. Tieleman, lid

Dhr. J. Goossen, lid

Aan de bestuursvergaderingen nemen gewoonlijk verder deel:

Dhr. H. van Bellen, locatieleider

Dhr. P. de Blaeij, conservator

*De heer Oldenziel is op 17-02-2020 onverwachts overleden.

Op 29 januari hielden we onze traditionele vrijwilligersavond waarop rekening en verantwoording werd afgelegd door het bestuur aan alle vrijwilligers. Ook wordt het gevoerde beleid toegelicht.

Tijdens deze avond werd ook de vertrouwenspersoon voorgesteld de heer Jan Verlinde.

4. De collectie:

De stichting heeft zelf vrijwel geen eigendommen (vermogen). Dit omdat het merendeel van de collectie eigendom is van *andere* (rechts)personen: verenigingen, stichtingen, gemeenten, kerkgenootschappen en particulieren, die (delen van) de collectie in langdurige bruikleen hebben geschonken. Voor deze optie is gekozen om het eigendom en de exploitatie juridisch en financieel gescheiden te houden.

Hiertoe worden bruikleenovereenkomsten opgesteld. Voor het merendeel gaat het hier om bruiklenen voor onbepaalde tijd. Met name bij tijdelijke exposities gaat het om *tijdelijke* bruikleen.

Wel dient het museum de betreffende stukken van de collectie zelf te verzekeren.

Voor donateurs en andere milde gevers geldt de fiscale aftrekbaarheid voor een Culturele ANBI-instelling.

Regelmatig krijgt het museum stukken aangeboden, als gift of in langdurige bruikleen.

De bedoeling is om alle geschonken, dan wel geleende goederen te registreren (in ad-lib).

Daarbij is het soms lastig de vindplaats goed te traceren dan wel de herkomst van het stuk.

De collectie kan worden verdeeld in een viertal categorieën:

- A. Museale stukken: van voldoende en toonbare kwaliteit; wordt tentoongesteld of krijgt een vast plaatsje in het depot;
- B. Museaal interessant. Maar van mindere kwaliteit of onvoldoende uniek. Dat betreft dan vooral depotgoederen.
- C. Onvoldoende museale kwaliteit, vaak wel geschikt als *verbruiksmateriaal*, b.v. om patronen te maken ten behoeve van nieuw te maken klederdracht. Ook kan het zijn dat er ruim voldoende voorwerpen van aanwezig zijn die fraaier in de collectie passen.
- D. Van onvoldoende kwaliteit: wordt teruggegeven aan de schenker of verkocht.

In toenemende mate moet er actief worden gewerkt aan het *ontzamelen*. Dat gebeurt aan de hand van de landelijk vastgesteld procedure (LAM). Hierin ligt er nog veel werk “op de plank”.

De vaste collectie vormt de ruggengraat van het Museum Het Warenhuis en wordt over het algemeen vrijwel continu tentoongesteld. Al worden voor de grotere tijdelijke exposities wel bepaalde stukken tijdelijk in het depot geplaatst.

De collectie biedt een mooi overzicht van het wel en wee van de bewoners en de streek “Het Land van Axel” door de eeuwen heen. De collectie kent daarom een breed scala aan thema’s:

- a. De archeologie van Zeeuws-Vlaanderen door de eeuwen heen.
- b. Het samenleven en de religies die hier bepalend zijn geweest.
- c. Het boerenleven van ca 1850 - 1950
- d. De winkel (Het Warenhuis) van de familie Antheunis
- e. Het woonhuis van de familie (thans Rijksmonument door de hoogst originele binnen beschilderingen).
- f. De Oorlogsperiode.
- g. Contemporaine kunstuitingen.

5. De gebouwen van de stichting:

5.1. Het Museum Het Warenhuis,

Het **Woonhuis Markt 2a** en het **Warenhuis op Markt 2** zijn wegens hun unieke inwendige beschilderingen als Rijksmonument aangemerkt. De gebouwen zijn typisch voor de ‘belle époque’ of de ‘Jugendstil’. Het merendeel daarvan is inmiddels zodanig gerestaureerd dat bezoekers daarvan kennis kunnen nemen. Met name de kamers in de bovenverdieping

moeten nog verder worden afgewerkt en ingericht. Daarvoor zijn extra middelen vereist waarvoor fondsen worden benaderd. Helaas is een eerste aanvraag niet gehonoreerd. Maar we blijven verder zoeken om – onder begeleiding – bezoek daaraan mogelijk te maken.

De vaste collectie geeft een goed beeld van het leven in het Land van Axel in – globaal – de periode 1850 tot 1950. Maar ook de periode daaraan voorafgaand (tot en met de ijstijd) en de nieuwe tijd, komt in de collectie aan bod. Zo blijft het museum zich voortdurend aanpassen en “bij de tijd”.

Een van de doelen die we nastreven is zoveel mogelijk bezoekers weten te lokken.

In 2019 waren er de volgende aantallen bezoekers:

* in ons museum Het Warenhuis: 8.183

* in de stadsmolen uit 1750 : 3.926

* in de watertoren : 3.056 +

Totaal 15.165 bezoekers

Ander belangrijk doelen die volgens de statuten door ons nagestreefd moeten worden, zijn: Het exploiteren van het museum Het Warenhuis, de stadsmolen en de watertoren. Het bevorderen van kennis van de geschiedenis van Zeeuws- en Noord-Vlaanderen. Het beheren en tentoonstellen van de collectie van stichting Het Land van Axel. Het bevorderen van educatie d.m.v. exposities en andere geëigende middelen.

5.2. De stadsmolen uit 1750

Het bestuur van de molen is een ingewikkelde kwestie. Eigenlijk zijn er 2 organisaties in betrokken: Stichting cultureel erfgoed Het Warenhuis en de Stichting Exploitatie Axelse Stadsmolen (SEAS). Op 19 november 2019 zijn we voor het eerst bijeengekomen om te komen tot bestuurlijke samenwerking. Dit heeft in 2020 geresulteerd in een personele unie van het DB van beide stichtingen. Voorlopig zal het bestuur van SEAS nog aangevuld blijven met beide bestuursleden J.Lambert en W.de Graaf. Ook deze beide heren zullen bij het moment van aftreden zichzelf niet meer herkiesbaar stellen, maar wel als adviseur beschikbaar blijven.

De stadsmolen stamt uit 1750 en in 1999 de restauratie van de molen begonnen. Het Bastion Vlissingen waarop de molen gesitueerd is, is ook conform historische gegevens gerestaureerd. De laatste eigenaar de heer Missegheers heeft de molen eind jaren 80 aan S.E.A.S. verkocht. Onze molenaar A. Cappon zorgt er voor dat de molen op regelmatige tijden draait en dat het ‘lopende’ gedeelte onderhouden wordt. Het bestuur van de molen zorgt voor een goede verzekering.

5.3. De watertoren

De watertoren is een gebouw uit 1936 en torent 60,6m boven het landschap uit. De toren is gebouwd naar een ontwerp van C.van Eck in opdracht van Waterleiding Maatschappij Zeeuwsch-Vlaanderen. Het gebouw is evenals Het Warenhuis eigendom van de Gemeente Terneuzen. De toren is omringd door een fraaie heemtuin en vanuit de toren kun je op heldere dagen Antwerpen zien liggen. Het natuurgebied Smitschorre ligt aan de voet van de watertoren, waardoor je uitzicht hebt op de kreken, het golfterrein en het zweefvliegveld.

6.1. Exposities in het museum Het Warenhuis:

Behalve de vaste collectie zijn er ook enkele *tijdelijke exposities* gehouden die de nodige aandacht trokken:

14-07-18 t/m 26-01-19 einde van de tentoonstelling van het tapijt van Assenede en de finissage van deze tentoonstelling.

01-09-18 t/m 12-01-19 paerdemessen, einde van deze kleine expositie

19-01-19 t/m 13-04-19 overwinteren, een tentoonstelling van het werk van de realistische schilder Roeland van der Kley die prachtige schilderijen maakt van het boeren leven en paarden.

06-04-19 t/m 19-10-19 Grondstoffen van de keramiste Jennifer de Jonge, natuurlijke materialen figuratief en non figuratief een tentoonstelling met veel aangrijpingspunten in de grote tentoonstelling van het KZGW.

26-04-19 t/m 19-10-19 Kijk naar beneden, dan zie je meer. Fossielen en bodemvondsten in samenwerking met het Koninklijk Zeeuws Genootschap van de Wetenschappen.

25-05-19 Wulfaert Hellinck, Axels componist uit de 17^e eeuw. Het programma in de Gereformeerde kerk op 25 mei valt uiteen in 2 koorintermezzo's van het Zeeuws-Vlaams kamerkoor en 3 lezingen.

25-10-19 t/m 29-02-20 Beeldschoon, een tentoonstelling van het werk van Anita Dekker, figuratief en abstract; dierenfiguren en een prachtige Axelse boerinnenkop, speciaal gemaakt voor deze tentoonstelling.

Tijdens de verschillende exposities zijn ook workshops, lezingen vernissages, vertelcafé 's en finissages gegeven door de kunstenaars. Op speciale dagen zoals open monumentendag was er speciale aandacht voor klederdracht, Joos v

Ghistele en belangrijke items uit ons museum.

Om 75 jaar bevrijding te herdenken "Slag om de Schelde" verleende ons museum medewerking aan de vrijheidsboulevard in Terneuzen op 31-08-19.

De 3 Terneuzense musea (Schoolmuseum, industrieel museum en Het Warenhuis) hebben besloten hierbij gezamenlijk op te trekken. De inhoud van 'onze containers' moet een "teaser" zijn voor de 3 deel tentoonstellingen. In Sas van Gent in het IMZ gaat het over Industrie; repressie, kanaal problemen, Arbeidseinsatz. Het Schoolmuseum besteedt aandacht aan leerlingen en leraren, joodse kinderen vorderen gebouwen. Het Warenhuis betreft alle drie locaties. In Het Warenhuis is een tentoonstelling over het gezin van kolonel Szydlowski, in de Watertoren gaat de expositie over inundatie en de stadsmolen besteedt aandacht aan voedsel en stadsverwoesting. We proberen vooral om de bevrijders een gezicht te geven. In de week van 10 tot 18 september vertonen we in Het Warenhuis de films:

- Met Pesach eten we matzes

- Een achterhuis in Axel
- Een echte peereboom

Open Monumenten Dag (OMD)

De Stadsmolen: Het was een geslaagde en gezellig drukke dag met ca 210 bezoekers (meer dan in 2018). Er zijn 19 molenbroden verkocht. Spelletje bij de molen zijn ook veel gespeeld. De Watertoren: 239 bezoekers. Het spelletje met emmers water over een parcours was een succes. Het Museum het Warenhuis: 149 bezoekers. Het proeven van cake en vlaai was op deze locatie een groot succes.

Ouderendag

Stadsmolen: 254 bezoekers. 15 molenbroden verkocht, en er was nog meer vraag naar. Men kon 3 verschillende broden met boerenboter proeven. Kraampjes in de Molenstraat waren een trekker om door te lopen naar de Molen. Aangekondigde oude ambachten waren er helaas niet.

Watertoren: 80 bezoekers, dit viel tegen. Het proeven van het Watertorenbier kwam op deze locatie niet tot zijn recht.

Museum het Warenhuis: 226 bezoekers waarvan toch zeker 155 ouderen.

6.2. Exposities in De Axelse Stadsmolen

Ook de Axelse Stadsmolen heeft een enerverend jaar achter de rug.

Het aantal bezoekers was in 2019 -> 3922. Dit grote aantal bezoekers is mede te danken aan o.a. de deelname aan de speciale dagen en evenementen, die in het centrum van Axel werden georganiseerd, zoals Koningsdag, Oldtimerfestival tijdens Hemelvaartsdag, de verwendag, de Nationale Molendag, de Ouderendag, Open Monumentendag en de Kerstmarkt. Op die dagen was de molen meestal een ware trekpleister.

Zo konden er tijdens Hemelvaartsdag zeer veel bezoekers geteld worden, viel het aantal tijdens de kerstmarkt tegen. De redenen van de terugloop op gewone zaterdagen zouden de volgende kunnen zijn:

- a. de terugloop van de zaterdagmarkt in Axel
- b. het bezoek dat zich verplaatst naar de speciale dagen.

Tijdens de Nationale Molendag is er een workshop pannenkoeken voor de jeugd geweest. Er zijn wafels gebakken.

De kerstmarkt is altijd een trekker voor de molen en de activiteiten rondom de molen. We zorgen altijd voor info omtrent molen, museum en watertoren. Daarnaast heeft ook de inwendige mens behoefte aan Glühwein, chocomelk, of koffie dat in de molen wordt verkocht. Drumfanfare Hosanna zorgde voor gezellige muziek.

Dat er dit jaar minder bezoekers waren dan vorig jaar hangt voor een groot deel samen met het feit dat de meestal zeer druk bezochte kerstmarkt dit jaar vanwege het gure weer minder goed bezocht werd en het feit dat er in de Molenstraat geen krampjes stonden waardoor er geen bedrijvigheid was. Hierdoor was de molen uit het centrum van de belangstelling geplaatst. Men ging snel ergens naar binnen en kwam niet in de Molenstraat.

Exposities:

De belangrijkste expositie is het in gebruik zien van de molen, waarbij molenaar Cappon het meel maalt en de wieken laat draaien.

31-08-2019 tot 05-05-2020 Viering 75 jaar slag om de Schelde. Hier is een expositie te zien over de voedsel, brood, en stadsverwoesting.

6.3. Exposities in De Watertoren

De Slinger van Foucault, blijkt een belangrijke trekpleister. Qua uitvoering is dit exemplaar bijzonder fraai vormgegeven. De moeite van een kijkje waard! Vrijwilligers hebben dit mechaniek gebouwd en zij hebben daar heel wat vrije uurtjes ingestoken. Jammer genoeg functioneert de elektrische aandrijving van de slinger nog niet en moest de slinger met een stok in beweging worden gebracht, zoals men dat ten tijde van Foucault (1858) ook deed. De bedoeling is dat mettertijd de beweging als een soort perpetuüm mobile zal werken via (electro) magnetische velden.

De Watertoren is weer open vanaf 1 mei op woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 13.00 tot 16.30 uur. In oktober is de watertoren alleen op zaterdag geopend. Laatste openingsdag wordt afgesloten met de nacht van de nacht op 26 oktober.

Op Hemelvaartsdag 30 mei is de watertoren gesloten.

Er staan diverse workshops en evenementen gepland:

27-04-19 t/m 22-06-19 : kunstenaar Jan Breeuwer. Hij maakt behoorlijk grote schilderijen met puntjes, strepen en lijntjes.

28-06 t/m 24-08-19 natuurfotografie tentoongesteld werden beelden van natuur en landschap van Zeeuws-Vlaanderen

18-05-19 workshop bijen met een imker

6 juli, 17 augustus en 26 oktober (Nacht van de nacht) Workshop met uilen

18 mei Workshop met bijen

14 en 15 juni een bonsai evenement

31-08-2019 tot 05-05-2020 Viering 75 jaar slag om de Schelde. Hier is een expositie te zien over de inundatie van Axels omgeving en hoe de watervoorziening in de 40er jaren van de vorige eeuw was geregeld en werd gewaarborgd in de moeilijke tijd van oorlog en bezetting..

21-09-19 Open Monumentendag. Net als vorig jaar verbonden we alle drie locaties dmv opdrachten aan elkaar.

26-10-19 Tijdens de Nacht van de nacht waren er 232 bezoekers. Sterrenwacht

Verhalenverteller, Nachtelijke boswandeling, Appeltjes stoven, Knutselen

En warme chocolademelk. Het was een succes

Rond de Watertoren en in de Heemtuin: De kleintjes konden ravotten op een springkasteel en in de heemtuin. Er was een natuurspeurtocht uitgezet. Er vonden demonstraties met uilen, bijen en bonsai plaats.

De Watertoren wordt omringd door de **Heemtuin**. Die wordt regelmatig bezocht. Daar zou misschien nog wat meer bekendheid aan gegeven moeten worden. Wat wel opvalt is dat ouders of grootouders met kinderen, het bezoek aan de Watertoren en de heemtuin combineren met een bezoekje aan de natuurspeeltuin (of het speelbos) in Smitschorre.

De Watertoren werd ook bezocht door verschillende schoolklassen..

Rond de **kerstdagen en de jaarwisseling** was de Watertoren weer mooi verlicht, een aantal vrijwilligers zorgt er elk jaar weer voor dat de verlichting wordt aangebracht en ook weer wordt verwijderd. Daar moet je geen hoogtevrees voor hebben, vandaar dat dat karweitje niet aan ieder besteed is.

Boven op de toren bevindt zich al negen jaar een nestkast, waar een koppeltje slechtvalken gewoonlijk broedt. Dit is te volgen via de webcam (www.natuurkanaal.nl).

In 2019 bezochten **3065** mensen de Watertoren. al met al een mooie score.

7. De Bezoekers

Het bezoek aan zowel de stadsmolen als ook aan de watertoren is gratis. De entreprijs voor het museum is € 7,50. De toegangsprijs is punt van regelmatige discussie. Door b.v. groepen een gereduceerd tarief te rekenen gaat de gemiddelde prijs naar beneden, wat ook weer doorwerkt op de vergoeding van bezoekers die met de Museum Kaart binnen komen. Wij zijn van oordeel dat het belangrijkste is dat er voldoende belangstelling is en blijft komen. Daarbij ligt voor Het Warenhuis de **nadruk op de jeugd** om te zien hoe in het recente verleden hier werd gewerkt en geleefd.

Gestimuleerd is om zowel het basis-, als het voortgezet onderwijs in groepen/klassen het Museum te laten bezoeken.

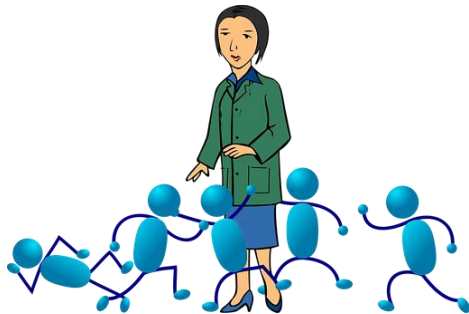
8. De werkgroepen en onze vrijwilligers

8.1. De werkgroep Educatie

Deze werkgroep verzorgt het educatieve aspect, zowel voor de jeugd als voor volwassen bezoekers. Dit kalenderjaar zijn er verschillende workshops georganiseerd in de vakantieperiodes.

Ook heeft Sinterklaas begin december domicilie gekozen in het museum, waardoor meerdere kinderen hem bezochten.

Voor de kinderpattijtes die tegen een beperkte betaling worden georganiseerd, is een groeiende belangstelling. Kinderen knutselen en kunnen zich verkleden. Er zijn door de werkgroep speurtochten gemaakt over de collectie, zodat kinderen actief in het museum kunnen rondgaan.

Verder is er veel aandacht voor de schoolbezoeken (klassen), die echter telkens tenminste 3 a 4 vrijwilligers nodig hebben. Juist dat laatste is een telkens terugkerend probleem. Het programma van een bezoek wordt kort daarvoor opgesteld, e.e.a. hangt af van de wensen en de leeftijd van de kinderen.

Voor 2019 zijn er workshops georganiseerd met o.a. de exposerende kunstenaars Jennifer de Jong, Anita Dekker, Roeland van der Kleij. Dat gebeurt door middel van rondleidingen met schriftelijk materiaal en natuurlijk door zelf 'kunst' te scheppen.

Ook kunnen er op verzoek van ouders kinderfeestjes worden georganiseerd, uiteraard tegen een kleine vergoeding. De activiteiten van de werkgroep educatie kunnen we grofweg onderverdelen in 3 gebieden:

- A. De schooljeugd:** Er voor zorgen dat er afstemming is van de tentoonstellingen (wisselexposities en permanente expositie) op het terrein van onderwijs en vorming in de ruimste zin. Daarbij richt zij zich vooral op de jeugd van 4-18 jaar in de leeftijd van P.O. en V.O.
- B. individuele kinderen, kinderen met hun ouder en kinderfeestjes:** Door workshops, rondgang, verkleden en kinderfeestjes kinderen in relatie brengen met de museale collectie. Kinderen laten ervaren dat musea niet doods en ouderwets zijn, maar modern, in beweging zijn en een appèl doen op je creativiteit.
- C. T.a.v. ouderen en volwassenen**

De reminiscentiekoffers / herinneringskoffer 'een feest van herkenning' is een speciaal attribuut voor bejaardengroepen, dementerenden en eenzamen. Onze koffers hebben de titel 'Axelse streekdracht' en 'in de winkel van Sinkel'. Op aanvraag bezoeken, vrijwilligers van het museum ouderen en dementerenden met deze herinneringskoffers. Er zijn aankleedpoppen en ook digitale spellen voor het aankleden van deze poppen bij 'de keete'

Via Het Warenhuis kunnen alle vrijwilligers nageschoold worden: BHV, CHV maar ook voorlichting over de (wissel) exposities.

8.2. De werkgroep Promotie

Dit is een bijzondere werkgroep die vooral bestaat uit de locatiemanager die enkele mensen rondom zich verzamelt, die helpen het museum in meest brede zin in 'de kijker' te plaatsen. Daarvoor moet actief worden geworven en bekendgemaakt wat het Museum het Warenhuis (en de daar ook onder vallende Watertoren en Stadsmolen) te bieden heeft en vooral wat er aan nieuwe tentoonstellingen worden georganiseerd. Daarbij richt met zich niet alleen op de lokale bevolking maar ook nationaal en internationaal (speciaal België en Frankrijk). In toenemende mate groeit de belangstelling vanuit België, met name Vlaanderen. Zowel per facebook, via internet, en kranten en flyers, wordt daaraan aandacht gegeven. Wij menen dat het aantal bezoekers kan worden uitgebreid als er gerichter en tijdiger aandacht wordt geschonken aan komende exposities. Daartoe zal professionele ondersteuning onontbeerlijk zijn. We laten ons zo o.m. door Artext ondersteunen op gebied van teksten advertorials en reclame uitingen.

Voor bezoekers is de manier van ontvangen van het grootste belang.

8.3. De werkgroep Ontvangst

De werkgroep ontvangst doet er alles aan om bezoekers zich welkom te laten voelen en zo dat wordt gewenst, het publiek nader te informeren over alles wat zich in het museum bevindt. Onze gastvrouwen en -heren vertellen over de tentoon gestelde objecten en attenderen het publiek op het fraaie interieur van het museum. Ze zijn een vraagbaak voor iedere bezoeker.

Gezien de reacties die het publiek in het gastenboek hebben geschreven is men daar buitengewoon positief over.

8.4. De activiteiten van de werkgroep expositie

a. De vaste expositie

De topstukken uit onze vaste collectie staan opgesteld in gepantserde en gefixeerde plaatsen. Hier is in geval van calamiteiten niet gemakkelijk iets van in veiligheid te brengen.

Ons collectieplan is opgenomen in het laatste museumbeleidsplan. De vaste collectie zal na een langere periode (circa 10 jaar) aangepast (kunnen) worden. -> over enkele jaren dus.

Door de notities in ad-lib weten we wat er in huis is. Toch staat nog niet alles in ad-lib genoteerd omdat er wekelijks nieuwe stukken aangeboden die ook verwerkt moeten worden conform de ethische code.

Behalve de coördinator die aanspreekbaar is voor de dagelijkse werkzaamheden heeft ook de conservator een belangrijke sturende en adviserende taak. Er zijn nu bijna 13.000 items goed weg gezet. Ongeveer 75% van onze items staat genoteerd met plaats en beschrijving.

Ook de relatie met de collectie van Het Land van Axel (LvA) moet nog goed beschreven worden.

Meer dan 50% van onze collectie is in (langdurig) bruikleen. We passen op dit moment vooral selectie aan de poort toe bij nieuwe schenkingen.

Op onze website staat weinig van onze collectie, wel is de schildering van pand 2a goed in beeld gebracht.

b. Twee keer per jaar een grote wisselpositie en enkele kleine exposities

Naast de vaste expositie zijn er ook wissel exposities geprogrammeerd en georganiseerd, waarbij uiteenlopende thema's en onderwerpen aan de orde komen, zodat de regelmatige bezoeker elke keer weer nieuwe ervaringen kan opdoen.

Daarnaast hebben we een handwerkcafé en laten we het museum gebruiken voor een boekpresentatie als dat passend is voor ons museum. De opening van een expositie gaat meestal uit van een vast draaiboek, waarna de openingshandeling. De opening kan verluchtigd worden met muziek of een gedicht, ballet of een andere kunstuiting.

De expositiekalender is leidend. De werkgroep maakt de expositiekalender waarin staat wat er de komende 2 jaar geprogrammeerd staat, met daarnaast de wensen voor de toekomst. Hoe verder in de toekomst, hoe minder concreet en hoe meer het een 'verlanglijstje' wordt.

* Naast het organiseren van een wissel expositie dient ook aan de pr, promotie en bijbehorende activiteiten als lezingen, workshops en rondleidingen aandacht besteed te worden. Het is gebleken dat dit allemaal niet kan in een periode van 2 maanden; Daarom kiezen we voor een langere looptijd van de wisselposities.

* Het blijkt dat het enige tijd duurt voordat een expositie de interesse wekt bij potentiële bezoekers. De zogenaamde incubatietijd duurt langer dan 2 maanden; Deze werkgroep 'expositie' (in goed overleg met de conservator) is verantwoordelijk voor de inhoud, de kwaliteit en de museale presentatie van de tentoonstellingen.

8.5. alle vrijwilligers

Naast de leden van onze werkgroepen zoals hierboven genoemd, zijn er nog veel meer vrijwilligers. We noemen de schoonmaakkploeg, de monteurs die zorgen dat de nieuwe exposities ingericht kunnen worden, de conservator en de vertrouwenspersoon. En natuurlijk schuilt in een opsomming altijd het gevaar dat je een groep vergeet. Daarvoor reeds bij voorbaat het excuus. Op 29 januari was de jaarlijkse **vrijwilligersbijeenkomst**. Op de agenda stond o.a.: Wat hebben de gesprekken die Hans gevoerd heeft, ons opgeleverd? Presentatie boekje voor vrijwilligers (Dingeman de Koning). Hoe kunnen we werkgroepen beter toerusten? De vertrouwenspersoon J.Verlinde stelt zich voor. De missie / visie van het museum onder aandacht brengen van onze vrijwilligers en en concretiseren. De vrijwilligers informeren over uitkomsten uit de audit waaronder BHV en collectiehulpverlening, veiligheidsplan.

9. Ten slotte

We zijn speciaal de **Gemeente Terneuzen** erkentelijk dat ook dit jaar de subsidie is verleend om onze basistaak te kunnen vervullen. We hopen daarbij dat een toenemen aantal bewoners van de gemeente en bezoekers van buiten Zeeuws Vlaanderen een kijkje in het Museum en/of Watertoren en/of de Stadsmolen zullen gaan nemen.

Wat betreft de **financiële gegevens** verwijzen wij naar de jaarrekening 2019, die na afronding op de website verschijnt.

Namens het bestuur, door het DB vastgesteld in de vergadering van 17 april 2020 in aanwezigheid van de directie. Vanwege de coronacrisis en dus een uitzonderlijke situatie, was er in april 2020 geen AB-vergadering. Toen de AB-vergaderingen weer hervat werden omdat de covid-19 maatregelen daartoe de mogelijkheid boden, is dit jaarverslag ook in het AB besproken. Het is formeel vastgesteld in de AB-vergadering van 14 september 2020.